

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27/01/2023


Seyit TORUN

Ordu Milletvekili

2.7.2008 tarih ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda mahalli idarelere yapılacak transferlerin oranları ile nasıl ve hangi kriterlere göre paylaştırılacakları belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu Kanunun 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasına eklenen "Bu Kanunda ayrılması öngörülen paylar ile birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen ödenekler dışında, mahalli idarelere yardım amacıyla, bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine pay, fon veya özel hesap gibi adlarla başka bir ödenek konulamaz" hükmü getirilerek mahalli idarelere yapılacak transferlerde adaleti bozacak uygulamaların önünün kapatılması amaçlanmıştır.

Uygulamada ise Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarına konulan ödenekler ile başka şekilde ayrılan kaynaklarla mahalli idarelere sağlanan kaynaklarda adaletsiz uygulamaların devam ettiği görülmektedir. Bu uygulamalar Anayasa Mahkemesince de Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmesi üzerine 5779 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrası "Belediyelerin ihtiyaç duyduğu yatırım nitelikli projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine konulan belediyelere yardım ödeneğini, belediyelerin talebi üzerine kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir" şeklinde değiştirilerek bazı belediyelere kriterleri belirlenmeden ilave kaynak aktarılmasının ve adaletsiz uygulamaya devam edilmesinin önü açılmıştır.

Yılları Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarına, belediyelere ilave kaynak sağlanmasının önünün açılması amacıyla konulan 5779 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasındaki "Bu Kanunda ayrılması öngörülen paylar ile birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen ödenekler dışında, mahalli idarelere yardım amacıyla, bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine pay, fon veya özel hesap gibi adlarla başka bir ödenek konulamaz" hükmünün uygulanmayacağına ilişkin düzenlemeler ise Anayasa Mahkemesince iptal edilmektedir. Anayasa Mahkemesi Kararlarına rağmen iktidarın mahalli idareler arasında haksızlık yaratacak şekilde transferler yapılmasının önünün açılmasına ilişkin çabalarının devam ettirildiği görülmektedir.

Bu kapsamda;

1- 2020, 2021 ve 2022 yıllarında 5779 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasına göre Cumhurbaşkanlığı bütçesine ne kadar ödenek konulmuş ve bu ödenekten ayrı ayrı hangi belediyelere ne kadar kaynak aktarılmıştır.

2- Yılları Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarına konulan "Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden özel kanunları gereğince mahalli idarelere aktarılması gereken ödenekler hakkında 5779 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin 3'üncü fıkrası uygulanmaz hükmü" gereğince 2020, 2021 ve 2022 yıllarında hangi idarelerin bütçelerinden hangi kanunlar gereğince hangi mahalli idarelere ne kadar ödenek aktarılması sağlanmıştır.